

บทที่ ๑

บทนำ

จุดประสงค์ของวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาชั้นปริญญาตรี แขนงวิชาการต่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้ได้รับความรู้ในคานงองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนสนใจอยู่มาก และคิดว่าถ้าศึกษาสูงขึ้นก็จะได้นำเรื่องความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาพิจารณาในฐานะองค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้ ผู้เขียนจึงได้เลือกศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามคำแนะนำของศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต ซึ่งเป็นเรื่องที่คุณเขียนมีความสนใจอยู่แล้ว และผู้เขียนเห็นว่าเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจในคานงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่จะได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป

ความมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายประการแรกในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ก็เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการต่างประเทศและการทูต

ประการที่สำคัญก็เพื่อเป็นการรวบรวมและศึกษาโครงสร้าง (Structure) ขององค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยชี้ให้เห็นถึงบทบาท

การก่อตั้ง วัตถุประสงค์ และการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาที่กระทบกระเทือนความ
ร่วมมือส่วนภูมิภาคระหว่างชาติเอเชียด้วยกัน ซึ่งมีว่าเป็นบุคใหม่ของการร่วมมือและ
ไม่เคยมีมากอบในหมู่ประชาชาติเอเชีย องค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคที่กล่าวใน
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็คือ สมาคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาสา) คณะมนตรีเอเชีย
และแปซิฟิก (แอสแปค) สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) รวม
ทั้งคำแถลงการพร้อมของที่ประชุมรัฐมนตรีขององค์การทั้งสามนี้ในภาคผนวกด้วย เพื่อ
รวบรวมแก่นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจใคร่คนควาอ้างอิงต่อไป

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเรื่องดังกล่าวโดยละเอียดในสถานการณ
อย่างประเทศเราย่อมทำได้ยาก เพราะองค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ที่นำมาศึกษา คือสมาคมอาสา แอสแปค อาเซียน ล้วนแต่เป็นองค์การที่
เพิ่งก่อตั้งขึ้น และมีอายุเยาว์อยู่มาก เป็นองค์การที่เพิ่งกำลังจะมีบทบาทในการเร่งรัด
พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก และอยู่ในระหว่างการปรึกษาหารือเท่านั้น ประกอบ
กับหลักฐานต่าง ๆ ที่จะนำมาศึกษากว้างขวางเกินไป ดังนั้นจึงจำต้องจำกัดสาระสำคัญของ
เรื่องเพียงเอกสารและบทความต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากสำนักเลขาธิการอาสา
แอสแปค และอาเซียนแห่งชาติ (ไทย) กรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ ที่
ทางราชการเปิดเผยไว้เท่านั้น

ขอบเขตของกวการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาเรื่องราวโครงสร้าง (Structure) ขององค์การ

ความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพียงสามองค์การคือ สมาคมอาสา อาเซียน และคณะมนตรีแอสแปค โดยชี้ให้เห็นบทบาทการก่อตั้ง วัตถุประสงค์ และการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาที่กระทบกระเทือนความร่วมมือส่วนภูมิภาคนี้ รวมทั้งให้การพิจารณาประกอบในบทสรุปด้วย

หลักฐานในการเขียน

หลักฐานที่นับว่าสำคัญในการใช้ประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ส่วนใหญ่เขียนไ้มาจากเอกสาร บทความ และพันธราชการที่เปิดเผยได้ ของสำนักเลขาธิการอาสา - แอสแปค - อาเซียน แห่งชาติ (ไทย) กรมเศรษฐกิจ และกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ยังอาศัยบทความที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในนิตยสาร เอกสาร จุลสาร และหนังสือพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนหนังสือ Keesing's Contemporary Archives เท่าที่จะสามารถค้นหาได้ มาประกอบเป็นหลักฐานในการเขียน อันเป็นการศึกษาแบบ Documentary Research โดยใช้วิธีศึกษาแบบพรรณนา (Descriptive Methods)

การแบ่งบทในการเขียน

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้ใช้วิธีการศึกษาโดยแบ่งออกเป็นบท ๆ รวมทั้งสิ้น ๓ บท ซึ่งพอจะกล่าวโดยย่อเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

บทที่ ๑ เริ่มศักราชหน้าใหม่ ผู้เขียนเพียงแต่จะชี้ให้เห็นถึงวิธีการศึกษาและขอบเขตของการเสนอเรื่องเท่านั้น

บทที่ ๒ เป็นการทบทวนถึงเรื่องความคืบหน้าในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ตลอดสงครามโลกครั้งที่สอง การให้ความช่วยเหลือของต่างประเทศ ความเพียรพยายามของสหประชาชาติ และของประเทศมหาอำนาจในการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ และวิชาการแก่บรรดาประเทศที่ประสบกับความยุ่งยากในทางเศรษฐกิจ และประเทศที่กำลังพัฒนา ตลอดจนการริเริ่มเพื่อรวมกลุ่มการค้าประจำภูมิภาค เช่น การรวมกลุ่มการค้าต่าง ๆ ในยุโรป ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่อุบัติขึ้นก่อนการจัดตั้งสมาคมความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บทที่ ๓ เรื่องวิวัฒนาการของความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทัศนคติว่าด้วยความร่วมมือส่วนภูมิภาค และชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์ทั่วไปของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และศึกษาถึงการก่อตั้ง วัตถุประสงค์ การจัดรูปงาน จักรกล ผลงาน และอนาคตของสมาคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาสา)

บทที่ ๔ เรื่องประวัติการก่อตั้ง วัตถุประสงค์ ของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) โดยศึกษาถึงการจัดรูปงาน จักรกล และการดำเนินงานของสมาคม

บทที่ ๔ เรื่องประวัติการริเริ่มก่อตั้ง วัตถุประสงค์ ของคณะกรรมการ
เอเซียและแปซิฟิก (แอสแปค) โดยศึกษาถึงการจัดรูปงาน จัดรทล ความก้าวหน้า
และโครงการดำเนินงานของแอสแปค

บทที่ ๖ เรื่องปัญหาที่กระทบกระเทือนความร่วมมือส่วนภูมิภาค โดย
พิจารณาปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ ชาตินิยม และสังคม

บทที่ ๗ เป็นบทสรุป และแสดงความคิดเห็นบางประการ เกี่ยวกับผล
ของความร่วมมือส่วนภูมิภาคระหว่างชาติเอเซียประกอบคืบ

นอกจากนี้ ยังมีภาคผนวก (Appendix) ของคำแถลงการร่วมของ
ที่ประชุมรัฐมนตรีของสมาคมอาสา อาเซียน และคณะมนตรีแอสแปค ตลอดจนปฏิญญา
(Declaration) การก่อตั้งสมาคมอาสาและอาเซียน เพื่อรวบรวมไว้เป็นประโยชน์
กับผู้สนใจจะศึกษาต่อไป